సేకరణ-సంపాదకత్వం: కాత్యాయనీ విద్మహే

తెలుగు ఆధునిక సాహిత్యప్రపంచంలో బుచ్చిబాబుగా పసిద్ధులైన శివారాజువెంకట సుబ్బారావు కథా రచయిత, నవలాకర్త, నాటక, నాటికా రచయిత, వ్యాసకర్త, సాహిత్య వివేచనా తత్పరుడు, ఆత్మ కథారచయిత, కవి, చిత్రకారుడు. 1946లో వెలువడిన ఆయన 'చివరకు మిగిలేది' నవలకు తెలుగు నవలా చరిత్రలో ఒక విశిష్టస్థానముంది. ఆయన 60 కథల వరకూ వ్రాశారు. ఆద్యంతాలు - మధ్య రాధ, ఉత్తమ ఇల్లాలు, ఒకే నిద్ర - ఎన్ని కలలు వంటి నాటకాలనూ, శిష్యరక్షిత, ఒమర్ ఖయ్యాం, రాయల కరుణకృత్యం లాంటి నాటికలనూ రాశారు. షేక్ స్పియర్ సాహితీ పరామర్శ చేశారు. ' నా అంతరంగ కథనం' అనే బాల్యజీవితానికి సంబంధించిన ఆత్మకథనూ, 'నన్ను మార్చిన పుస్తకం' అనే తన వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రభావితం చేసిన పుస్తక ప్రభావక శక్తి పరిచయాన్నీ రాశారు. బుచ్చిబాబు రచనల్లో ఆయన బహుముఖ సృజనాత్మక సాహిత్య వ్యక్తిత్వాన్ని వెల్లడించేవి ఆయన రాసిన కథలు. కథారచనలో సమకాలిక కథారచయితల కంటే భిన్నంగా తనదైన ధోరణినీ, శైలినీ, కథా శిల్పాన్నీ ఏర్పరచుకున్న రచయిత బుచ్చిబాబు. - ***కేతు విశ్వనాథరెడ్డి (దీపధారులు పుస్తకంలో)***

బుచ్చిబాబు డైరీలు - సమయం, సందర్భం

సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, వైజ్ఞానిక సాహిత్య కళారంగాలలో చేసిన విశేషకృషివల్ల ప్రసిద్ధికి వచ్చిన వ్యక్తుల జీవితాలను పునర్నిర్మించి తరువాతి తరాలవాళ్ళకందించటానికి ఆయా వ్యక్తులు వ్రాసుకున్న డైరీలను - ఉత్తరాలను మించిన అధికారిక ఆధారాలు వేరేవీలేవు. ముఖ్యంగా సాహిత్య రంగంలో రచయితల వాఙ్మయ జీవిత సూచికలను సిద్ధం చేయటంలో భాగంగా వారి వాఙ్మయ జీవిత విశిష్టతలను వ్యక్తం చేసే డైరీలను - ఉత్తరాలను ప్రచురించటం ప్రయోజనకారిగా వుంటుంది.

డైరీ - దినచర్య రచన. వ్యక్తుల నిత్యజీవిత విషయాలను, కుటుంబ సంబంధాలను, స్నేహ సంబంధాలను, వృత్తిపర విషయాలను మాత్రమే కాక వాళ్ళ అభిరుచులను, అభిప్రాయాలను, కాంక్షలను, ఆంతర్యాలను, అలవాట్లను, ప్రవర్తనారీతులను, ఆశాభంగాలను పట్టి చూపించేది డైరీ. డైరీ వ్రాయటం అంటే వ్యక్తులు తమ అంతరంగాన్ని తామే తమముందు పరిశీలనకు పెట్టుకోవడమన్నమాట. ఏ

దాపరికాలు, భయాలు, వంచనలు లేకుండా అంతరంగాలను విప్పిపరచే వీలుండటం వల్ల డైరీలు చాలావరకు రచయిత అసలైన వ్యక్తిత్వానికి నిలువుటద్దాలుగా ఉంటాయి.

డైరీలు - ఉత్తరాలు ఆ వ్యక్తులకు సంబంధించిన విస్తృత సమాచారాన్నందిస్తాయి. ఈ విస్తృత సమాచారం తత్కాలంలో దానంతట అదిగా సాధించే ప్రయోజనం పెద్దగా వుండకపోవచ్చు. కానీ తరువాత తరువాత ఆ వ్యక్తులను చుట్టుకుని జరిగే పరిశోధనలకు ముడిపదార్థంగా పనిచేస్తూ మార్గదర్శక సూత్రాలను నిర్దేశించగల స్థితిలో వుంటుందనటంలో సందేహంలేదు. ఈ సందర్భంలో డైరీలను - ఉత్తరాలను చెత్తకింద తీసిపారేసిన వాళ్ళున్నప్పటికి అలాంటి వాటి ఆధారంతోనే వర్జీనియావుల్ఫ్ వంటి రచయితలు చక్కని జీవిత చరిత్రలను రూపొందించిన విషయం గమనించవచ్చు.

ఈ క్రమంలో సామాజిక సాహిత్య రంగాలలోని మనుషుల డైరీలకు మరింత ప్రాధాన్యత ఉంది. సమకాలీన సామాజిక రాజకీయాంశాల పట్ల రచయిత ప్రతిస్పందనా స్థాయిని, చైతన్యాన్ని, రచయిత సాహిత్య దృక్పథం రూపొందుతున్న క్రమాన్ని అర్థం చేసుకొనటానికి ఈ విధంగా డైరీలు వల్ల లభించే విస్తృత సమాచారం తోడ్పడుతుంది. అసలు సాహిత్యరంగంలో డైరీలను ఉత్తరాలను సేకరించి అధ్యయనానికి వీలుగా సంపాదించి ప్రచురించటం పాశ్చాత్య భాషాసాహిత్యాలననుసరించి వచ్చిన సంప్రదాయమే. 1857 తరువాత తెలుగు సాహిత్యంలో వచ్చిన నూతన పరిణామం ఫలితమిది. ఈ క్రమంలో గురజాడ అప్పారావుగారి డైరీలు - లేఖలు, కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారి డైరీలు - లేఖలు, విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారి డైరీలు - లేఖలు ప్రచురించబడ్డాయి. 2007లో మనసు ఫౌండేషన్ ప్రచురించిన 'రాచకొండ విశ్వనాథశాస్త్రి రచనా సాగరం' పుస్తకంలో 1935 నుండి 1941 వరకు లభించిన రావిశాస్త్రి డైరీలు చేర్చబడ్డాయి

ఆధునిక కాలంలో తెలుగుభాషా సాహిత్య రంగాలలో డైరీలను - ఉత్తరాలను సంపాదించి, ప్రచురించి అధ్యయనావకాశాలను విస్తృతం చెయ్యాలన్న దృక్పథం రోజురోజుకీ బలపడుతున్నది. ఈనాడు అటు రచయితలు - ఇటు విమర్శకులు రచయితల డైరీలను, ఉత్తరాలను బయటపెట్టటం ద్వారా ఆయా రచయితల రచనల గురించి కొత్త కొత్త విషయాలను తెలుసుకోవటం ఎట్లా వీలవుతుందో చెప్తున్నారు.

నిజానికి బుచ్చిబాబు డైరీలను 1983 లోనే బుచ్చిబాబు వాఙ్మయ జీవిత సూచికలో భాగంగా అచ్చువేయటం జరిగింది . 1978-1983 మధ్యకాలంలో చివరకు మిగిలేది నవల మీద పిహెచ్‌డి కి పరిశోధన చేస్తూ బుచ్చిబాబు సాహిత్య వ్యక్తిత్వాన్ని దృక్పథాన్ని అర్థం చేసుకొనటానికి ఆయన సమస్త సాహిత్యాన్ని సేకరిస్తూ అధ్యయనం చేస్తున్న ఆరోజుల తపనను తీర్చిన సాహిత్యంలో బుచ్చిబాబు డైరీలు, ఉత్తరాలు ప్రధానమైనవి. బుచ్చిబాబుగారి భార్య శివరాజు సుబ్బలక్ష్మి గారు విశాల హృదయంతో అవి అన్నీ చూడటానికి నాకు అవకాశం ఇచ్చారు. 1980 మేలో వారం రోజులు, జూన్‌లో వారం రోజులు, జులైలో వారం రోజులు - 1981 జులైలో మరో వారం రోజులు హైదరాబాదులో వారింట్లోనే వుండి డైరీల పని చూసుకోవటం జరిగింది. యింకా మిగిలివున్న డైరీలను నాతోపాటు వరంగల్‌కు తీసుకొచ్చుకోవటానికి సుబ్బలక్ష్మిగారంగీకరించటంతో - తెచ్చుకున్న డైరీలపని 1981 సెప్టెంబర్‌లో కొంత, 1982 జనవరిలో మరికొంత చేసుకోగలిగాను. 1982 మార్చిలో మళ్ళీ ఒకసారి హైదరాబాదు వెళ్ళి మూడు రోజులుండి డైరీల పని పూర్తిచేసుకుని వచ్చాను.

బుచ్చిబాబు వ్రాసుకున్న డైరీలు మొత్తం 18 లభించాయి. వాటిలో మొదటిది 1935 సంవత్సరపు డైరీ. ఆ తరువాత నాలుగు సంవత్సరాల డైరీలు లేవు. 1940 సంవత్సరపు డైరీ ఉంది. ఆ తరువాత ఆరు సంవత్సరాల డైరీలు లేవు. మళ్ళీ 1947-48 సంవత్సరపు డైరీలు వున్నాయి. 1949 సంవత్సరపు డైరీలేదు. 1950 డైరీ వుంది. 1951 డైరీ లేదు. 1952 డైరీ ఉన్నది. తరువాత రెండు సంవత్సరాల డైరీలు లేవు. 1955, 1956 సంవత్సరపు డైరీలున్నాయి కానీ 1957 డైరీలేదు. 1958 నుండి 1967 వరకు మొత్తం పది డైరీలు వరుసగా

ఉన్నాయి. దొరికిన మొదటి డైరీ అంతముందునుండే ఆయన డైరీలు వ్రాయటం ప్రారంభించి వుండటానికి వీలుంది. 1967లో మరణించే వరకు ఆయన డైరీ వ్రాశాడు. అయితే మధ్యలో ఆయా సంవత్సరాల డైరీలు దొరకకుండా పోయినవి 15. వీటిని గురించి శ్రీమతి సుబ్బలక్ష్మిగారు కూడా ఏమీ చెప్పలేకపోయారు. ముఖ్యంగా బుచ్చిబాబు నవలా వస్తువును గురించి ఆలోచించే సమయంలోని డైరీలు దొరకక పోవటం వలన ఆ నవల గురించి తెలియవలసిన రచయిత అంతరంగం వెలుగులోకి రాకుండా పోయింది.

దొరికినంతవరకు డైరీలలో కొన్నిరోజులు అసలేమీ వ్రాయబడలేదు. మరికొన్ని రోజులలో ఎత్తివ్రాసి చూపించదగినంత ముఖ్యవిషయాలు కనిపించవు. అలాంటివాటినన్నింటిని వదిలివేయటం జరిగింది. ఆయన దినచర్యలన్నీ కూడా యధాతథంగా ఎత్తివ్రాయలేదు. వాఙ్మయ జీవిత విశేషాలయిన రచనలు చేయటాన్ని గురించిన వివరాలను, వాటికి సంబంధించిన ఆదాయాలను, చేసిన ఉపన్యాసాలను, సమకాలీన సాహిత్యం, సినిమా మొదలైన కళారూపాలను గురించిన అభిప్రాయాలను, సమకాలీన రచయితలతో వున్న సంబంధ బాంధవ్యాలను దృష్టిలో వుంచుకుని బుచ్చిబాబు డైరీలలోని విషయాలను ఎత్తి వ్రాయటం జరిగింది. ఆ మేరకు బుచ్చిబాబు డైరీలు నా దృష్టి కోణం నుండి ,సాహిత్య సాంస్కృతిక ప్రయోజనాల కోణం నుండి కొంత సెన్సార్ అయినవనే చెప్పాలి.

బుచ్చిబాబు డైరీలు 1935 నుండి లభిస్తున్నాయి. అప్పటికి ఆయనకు 20 సంవత్సరాలు. ఇంటర్మీడియట్ చదువు పూర్తయింది. రచయితగా, చిత్రకారుడుగా, నాటక అభిమానిగా సాహిత్య అధ్యయన పరుడుగా ఆయన రూపొందుతున్న కాలం అది. ఆ కాలంలోనే ఆయన దినచర్య రచన ప్రారంభించారు.. ఇంగ్లీష్ భాషా సాహిత్యాల పట్ల ఆయనలో ప్రత్యేక అభినివేశం బలపడుతున్న కాలం కూడా అది. తరువాత ఆయన ఇంగ్లీష్ సబ్జెక్ట్‌తో బియ్యే చెయ్యటమే కాక ఇంగ్లీష్ ఎమ్మే కూడా చేసారు. అందువల్లనే కావచ్చు ఆయన డైరీలు చాలా వరకు ఇంగ్లీష్‌లోనే ఉన్నాయి. వాటిని ఎడిట్ చేస్తూ ఎత్తి రాసుకొంటున్నప్పుడు నేను ఇంగ్లీష్‌లోనే రాసుకొన్నాను. బుచ్చిబాబు చిత్రకారుడు కూడా కనుక డైరీలలో చాలా వాటికి స్వయంగా చిత్రించి వేసుకొన్న కవరు పేజీలు ఉన్నాయి.

ఈ డైరీలు బుచ్చిబాబు లేఖలే కాక ఆయనకు ఇతర సాహిత్యకారులు రాసిన లేఖలుతో సహా 'బుచ్చిబాబు వాఙ్మయ సూచిక' ను రూపొందించి నా సిద్ధాంత వ్యాసం 'చివరకు మిగిలేది:మానసిక సామాజిక స్రవంతి- నవలా విమర్శ' కు అనుబంధంగా ప్రచురించి ఇప్పటికి 32 ఏళ్ళు. 2015(జూన్ 14)-2016 బుచ్చిబాబు శత జయంతి సంవత్సరం. కొత్తతరాన్ని బుచ్చిబాబు సాహిత్య అధ్యయనం వైపు ప్రేరేపించటానికి బుచ్చిబాబు డైరీలు ప్రచురించటం అవసరమని అదెలా ఆచరణ సాధ్యం చెయ్యాలా అని ఆలోచిస్తున్న తరుణంలో 2015 జూన్ 14న అమెరికాలో వీక్షణం నెలవారీ సదస్సులో నేను పాల్గొనటం జరిగింది. కిరణ్‌ప్రభ గారి ఇంట్లో జరిగిన ఆ సదస్సులో బుచ్చిబాబు సాహిత్యం గురించి మాట్లాడే అవకాశం నాకు లభించింది. ఆ సందర్భంలో సాగిన సంభాషణ ఫలితం బుచ్చిబాబు డైరీలను కౌముదిలో సీరియల్‌గా ప్రచురించటానికి కిరణ్‌ప్రభగారు ఇష్టంగా ముందుకు రావటం. కొత్తతరం పాఠకులకు కొత్త పద్ధతిలో బుచ్చిబాబును చేరువ చెయ్యటం మంచిదే కదా అని నేను 'సరే' అన్నాను. ఇంగ్లీష్‌లో ఉన్న డైరీలను తెలుగు చేసి వేద్దామని కూడా ఆయనే అన్నారు. బుచ్చిబాబు డైరీల ప్రచురణకు సమయం సందర్భం ఇలా సమకూడాయి. ఈ నాడు ఇందుకు అవకాశం కల్పించిన కౌముది నిర్వాహకులు కిరణ్‌ప్రభ గారితో పాటు, ఆనాడు ఈ పనిలో ప్రేరణ అయిన బంగోరె (బండిగోపాలరెడ్డి)గారు ఈ పని ఇంత సమగ్రంగా చేయటానికి పూర్తి సహాయ సహకారాలు అందించిన శివరాజు సుబ్బలక్ష్మి గారు - నాకెప్పుడూ స్మరణీయులు.

- కాత్యాయనీ విద్మహే

(క్రిందటి సంచికనుంచి కొనసాగింపు)

1964

జూన్

2. నెహ్రూ జీవిత చరిత్ర ,దిస్ ఈస్ ది జంగల్ చదువుతూ ..

3. నెహ్రూ జీవిత చరిత్ర పూర్తి చేసాను. మాన్ &సెక్స్ చదివాను.

5. ఆఫీసు విధులలో చేరాను.

9. స్టేషన్ డైరెక్టర్ కి స్కెచ్ లు చూపించాను. కొన్ని అతనికి చాలా నచ్చాయి.

14. పుట్టినరోజు. ఏర్పాట్లేమీ లేవు .అతిథులు ఎవరూ లేరు. ఉదయం 10 నుండి 12 వరకు పాలెట్ నైఫ్ తో పహల్ గామ్ స్కెచ్ లు పెయింట్ చేస్తూ .. బాగా రాలేదు.

జులై

1. న్యూ స్టేట్స్ మన్ &నేషన్

7. డాక్టర్ ష్వైట్ జెర్ చదివాను.

8. మనిషి –మంచుకొండ –ఎర్రగులాబి ఇంద్రగంటి హనుమత్ శాస్త్రి గారికి కథ కాదు కవిత పంపుతానని రాసాను. అనురాగ ప్రస్తారం, అనువాద కథ నో రిపెంటెన్స్ ––యూనిలిట్

9. ఆధునిక శైలికి చిన్న మార్గదర్శి పుస్తకం చదివాను. లీల మహల్ వెళ్ళాను.హంచ్ బాక్ అఫ్ రోమ్ సినిమా నిరుత్సాహం కలిగించింది.

10. నెహ్రూ గురించి ప్రతీకాత్మక కవిత పూర్తి చేసాను. శివరామారావు చదివి అభినందించాడు.

14. స్త్రీల కార్యక్రమానికి సమాచారం సేకరించాను. అలాన్ రాసిన ఇంగ్లీష్ స్టైల్ చదివాను.

16. ఇంగ్లీష్ స్టైల్ పూర్తి చేసాను.

17. పెన్సిల్ స్కెచ్ లు వేసాను.

21. ఎన్ సైక్లో పీడియా అఫ్ బ్రిటానికా చదివాను.

22. ఆక్స్ఫర్డ్ జూనియర్ ఎన్ సైక్లో పీడియా చదివాను.

23. ఎన్ సైక్లో పీడియా అఫ్ బ్రిటానికా చదివాను.రాత్రి అమూర్త స్కెచ్ లు వేసాను.

25. బీ కథ కోటేశ్వర రావు నుండి ఒక కాపీ సంపాదించి దాశరథి కి పంపాను.

27. షేక్స్ పియర్ కవిత్వం భావచిత్రాలు అనే అంశం మీద వ్యాసం రాయటానికి సమాచార సేకరణ ప్రారంభించాను.

29. షేక్స్ పియర్ పై వ్యాసం ప్రారంభించాను.

30. వ్యాసం రెండు పేజీలు అయింది.

31. 22 పేజీల వ్యాసం పూర్తయింది.

ఆగష్టు

1. షేక్స్ పియర్ వ్యాసం పూర్తయింది.

3. షేక్స్ పియర్ వ్యాసం ఓ రెండు పేజీలు తిరగ రాసాను.

4. షేక్స్ పియర్ వ్యాసం సవరణలు పూర్తయ్యాయి.

5. శంభు ప్రసాద్ గారికి లేఖతో సహా షేక్స్ పియర్ వ్యాసం భారతికి పోస్ట్ చేసాను.

6. నండూరి రామకృష్ణమాచార్యతో మాట్లాడాను. అయన నన్ను ప్రశంశించాడు. తన 'కాళిదాసు కాలం' పుస్తకానికి ముందుమాట రాయమని అడిగాడు. సరేనన్నాను. మహిళా కార్యక్రమానికి లత నా కథ సౌందర్యాన్వేషణం చదివింది.

8. శ్రీనగర్ రోడ్ పెద్ద లాండ్ స్కేప్ ప్రారంభించాను.

9. శ్రీనగర్ రోడ్ పెద్ద లాండ్ స్కేప్ పూర్తయింది.ఫరవా లేదు. గొర్రెపాటి వచ్చాడు. ఏనుగుల వీరాస్వామి కాశీయాత్ర ఒక కాపీ పట్టుకొచ్చాడు నా కోసం. మధ్యాహ్నం చదివాను.

17. సాయంత్రం 4 గంటలకు నవోదయకు. ఇ.ఎం.ఫ్రస్టర్ రాసిన 'పాసేజ్ టు ఇండియా' పుస్తకం కొన్నాను.

18. పొగ లేని నిప్పు శీర్షికతో యువకు కథ ప్రారంభించాను. 12 పేజీలు రాసాను.

20. కథ మరొక నాలుగు పేజీలు .. కథ మూడు పేజీలు ..

22. ఆఫీసులో రెండు పేజీలు కథ రాసాను.

24. పొగ లేని నిప్పు కథ ప్రారంభించాను. ఆఫీసులో నాలుగు పేజీలు రాసాను.

25. కథ రెండు పేజీలు. లూకాస్ స్టైల్ చదివాను.

26. కథ మూడు పేజీలు రాసాను. నవోదయకు వెళ్లి హెమింగ్ వే కథలు ,డిక్షనరీ ఆఫ్ మోడరన్ హిస్టరీ కొనుక్కొచ్చాను.

28.10 పేజీలు కథ రాసాను.

29. నాలుగు పేజీలు కథరాసాను. ప్రపంచ చరిత్ర ,హెమింగ్ వే చదువుతూ

31.కథ రెండు పేజీలు రాసాను.

సెప్టెంబర్

2. నవోదయకు వెళ్లి కళ కు సంబంధించి మూడు పుస్తకాలు తెచ్చాను. వీల్ ఆఫ్ ఫైర్ చదివాను.

3. గ్రామీణ నాటకం కురుక్షేత్ర రాయటానికి సమాచారం సేకరించాను.

4. నాటకం రాయటం ప్రారంభించాను. 6పేజీలు రాసాను ఇంటిదగ్గర.

5. నాటకం రాస్తూ బిజీ గా .. పబ్లిసిటీ నోట్స్ పంపాను. జె.బి ప్రీస్ట్లే ని , హెమింగ్ వే ని చదివాను.

6. నాటకం రాద్దామని .. 20 పుస్తకాలు 10 పత్రికలు చదివాను. నాటకం పని మొదలు పెట్టనే లేదు. రాత్రి కూర్చుని 16 పేజీలు రాసాను.

7. రెండు పేజీలు రాసి నాటకం ముగించాను. ... నాటకం తిరిగి రాయటం ప్రారంభించాను. 6 పేజీలు ఆఫీసు లో రాసాను. రాత్రి ఇంటి దగ్గర పూర్తి చేసాను.

9. ... వీల్ ఆఫ్ ఫైర్ చదివాను.

11. జె.బి ప్రీస్ట్లే ని చదివాను.

12. .... షేక్స్ పియర్ వ్యాసం అచ్చయిన భారతి కాపీ వచ్చింది.

17. లైన్స్ క్లబ్ వాళ్ళు అక్టోబర్ 16 న "రచయితల సామాజిక నిబద్ధత" అనే అంశం మీద మాట్లాడమని కోరారు. అంగీకరించాను.

18.పని సులువు నాటకం రాయటం మొదలు పెట్టాను. నాటకం పేరు '5 నిమిషాలలో అన్నీ తయార్' అని మార్చాను.

19. విద్యార్థి పత్రికకు నాటకం రాసాను.

21. నాటకం విద్యార్థికి పంపాను. విశ్వనాథ శాస్త్రి ,కుటుంబరావు ,ఎం. రాజారామ్, కొమ్మూరి కథలు చదివాను–ఎపి సాహిత్య అకాడెమి కి ముగ్గురి పేర్లు సూచించటానికి. హ్యాపీ న్యూస్ ఎడిటర్ వచ్చి ఇంగ్లీష్ లో తెలుగులో వచ్చే వాళ్ళ మాస పత్రికకు రాయమని అడిగాడు. అంగీకరించాను.

22. ఇంగ్లీష్ కవిత మాన్ అండ్ మౌంటెన్ ప్రారంభించాను.

23. నెహ్రు మీద ఇంగ్లీష్ కవిత మరికొంత.

24. ఇంగ్లీష్ కవితపూర్తి చేసాను. ఆ కవితకు ఇంక్ బొమ్మ గీసాను.

27. అడ్రియన్ మెసెంజర్ క్రైం నవల చదవటం మొదలు పెట్టి ఇదే రాత్రి 10 గంటలకు పూర్తి చేసాను.

28. ఇప్పనపాడు. ఆంధ్రజ్యోతిలో నా నాటకాల మీద జానకిరామ్ రాసిన సమీక్ష చదివాను. బెస్ట్ కార్టూన్ చదివాను.

30. లయన్స్ క్లబ్ ప్రసంగం 4పేజీలు రాసాను.

అక్టోబర్

1. లయన్స్ క్లబ్ ప్రసంగం 3 పేజీలు రాసాను.

7. తెలుగు విద్యార్థి వార్షిక సంచిక వచ్చింది. అయిదు నిమిషాలలో అన్నీ తయార్ నాటకం కొన్ని తప్పులతో అచ్చు అయింది.

10. 12 గంటలవరకు లయన్స్ క్లబ్ ప్రసంగం రాసి పూర్తి చేసాను.

11. హ్యాపీ న్యూస్ పత్రిక మేనేజర్ హనుమంతరావు 11 గంటలకు వచ్చినెహ్రు పై కవిత కాపీలు 10 ఇచ్చి వెళ్ళాడు.

16. లయిన్స్ క్లబ్ కు .. 20 నిముషాలు మాట్లాడాను. బాగా స్వీకరించారు.

17. నెహ్రు కవిత ఇలస్ట్రేడ్ వీక్లీ కి పంపాను.

20.డాక్టర్.అచ్చమాంబ గుండెపోటుతో ఉదయం 4 గంటలకు మరణించారని వార్త.

23. పి.బి.జి ,గొర్రెపాటి ,లయిన్స్ క్లబ్ ప్రసంగాన్ని మెచ్చుకుంటూ ఉత్తరాలు రాసారు.

24. నెహ్రు పై కవితను తిప్పి పంపుతూ ఇలస్ట్రేడ్ వీక్లి నుండి ఉత్తరం. జీవితంలో మొదటిసారి రచన ప్రచురణకు నిరాకరించి బడటం. కాస్త బాధించింది.

25. రాచకొండ విశ్వనాథ శాస్త్రి 'ఆరు చిత్రాలు' ను గొప్పగా ప్రశంసిస్తూ ఎ.ఎస్ రావు చేసిన సమీక్ష నాకు అసంతృప్తిగా అనిపించింది.అవీ ఇవీ పుస్తకాలు చదువుతూ ..

27. 'హ్యూమన్ డిసీజెస్' చదువుతూ ..

నవంబర్

4. యువ 4/రూ హైదరాబాద్ నుండి వచ్చింది.

14. మనిషి –మంచుకొండ కవిత రికార్డింగ్ కోసం AIR స్టేషన్ కి.

15. AIR నుండి రాత్రి 9. 30 కి 15 నిముషాలు మనిషి –మంచుకొండ కవిత ప్రసారమైంది.

24. ఎల్. రిచ్మండ్ రాసిన ఆర్ట్ అఫ్ లాండ్ స్కెప్ పెయింటింగ్ పుస్తకాన్ని బ్రిటిష్ కౌన్సిల్ వారు పంపారు.

25.ఉదయం పది గంటలకు ఎడిటర్స్ అఫ్ ఎస్సెస్ తిరిగి చదవటం పూర్తి చేసాను. మధ్యాహ్నం 1. 20 కి గుండెపోటుతో ద్వారం వెంకటస్వామి హైదరాబాద్ లో మరణించినట్లు వార్త.

26. పి.జి వుడ్ హౌస్ రాసిన ఓవర్ సెవంటీ చదివాను.

28.బ్రిటిష్ కౌన్సిల్ వారు 62 వ సంవత్సరపు నాటకాలు పంపారు. రిచర్డ్ బాసికీ రాసిన 'ది బిగ్ కిల్లింగ్' చాల మంచి నాటకం. 'రీడర్ ఓవర్ యువర్ షోల్డర్' చదివాను.

29.'రీడర్ ఓవర్ యువర్ షోల్డర్'. డాక్టర్ జివాగో ప్రారంభించాను. 'ది బిగ్ కిల్లింగ్'పూర్తి చేసాను.

30. 'రీడర్ ఓవర్ యువర్ షోల్డర్'చదివాను. చెస్ ఆడాను. బ్రిటిష్ కౌన్సిల్ కి మూడు పుస్తకాలు తిప్పి పంపాను.

డిసెంబర్

4. శ్రీనగర్ లో పడవల పాలెట్ నైఫ్ చిత్రం మరొకటి ప్రారంభించాను.

5. సుబ్బులు కథలకు పింగళి లక్ష్మీకాంతం ఆశీర్వదిస్తూ రాసిన ముందుమాట అందింది. కోటేశ్వర రావు కు ఇచ్చాను. సవరించిన వ్యాసాల ఫైల్ కూడా ఇచ్చాను. శ్రీనగర్ పడవల చిత్రం పూర్తి చేసాను. ముస్సోరి కొండల చిత్రం వేసాను. –ల్యాండ్ స్కెప్ –మొదటి విడత కోట్ కె బాగా వచ్చింది.

9. శంభుప్రసాద్ గారు హాల్డేన్ పై వ్యాసం అడిగారు. బ్రిటిష్ కౌన్సిల్ వారు రస్సెల్ తత్వశాస్త్రం పుస్తకాలు పంపారు.

10. కార్యదర్శి కళ్యాణి .. రికార్డింగ్ ..

11. 20 వ శతాబ్ది వచనం చదివాను. కార్యదర్శి కళ్యాణి మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటకు 40 నిమిషాలు ప్రసారమైంది.

12.JBS హాల్డేన్ పై వ్యాసం అడుగుతూ శంభు ప్రసాద్ ఉత్తరం.

14. లెటర్ బాక్స్ లకు టేబుల్ కాలెండర్ లకు కవర్లు వేస్తూ ..

25. హైద్రాబాద్ లో దేవులపల్లి వెంకట కృష్ణ శాస్త్రి సన్మాన సభ.

28. విద్యార్థి కల్పతరువు ఆధారంగా 'టైపు రైటర్ కొట్టిన గాయం' మొదలు పెట్టి పూర్తి చేసాను. సుబ్బులు చాల సంతోష పడుతూ చదివింది.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments